

SJÚKRAHÚSVERKIÐ

Sigurð Ó. Vang, fráfari stjóri á Landssjúkrahúsinum

øki, sum heilsuverki, kemur man út fyri sera torførum raðfestingum, men er tað ein partur av spennandi arbeiðslýsingini.

– Sum allir aðrir stovnar og fyrirkur, skulu vit fyrirhalda okkum til ásettar figgjarkarmar. Vit hava m.a. leitað okkum ráð frá riti hjá etiska ráðnum í Danmark, har nakrar vegleiðingar eru at heinta, um hvussu man skipa seg eftir avmarkaðum umstøðum til torfforar raðfestingar. Fyri at siga tað bart út, er tað ómetaliga torffort. Virksemin hjá landsjúkrahúsinum fevnir um eitt ótal av sjúkum og nógv- ar týðandi deildir, ið øll hava sínar tørvir á figging – og tað er okkara uppgáva at sortera frá og raðfesta eftir nøkrum etiskum og fakligum grundreglum, sigur Sigurð, sum sannar, at figgjarligu

raðfestingar hjá sjúkrahúslu- leiðsluni og depilsleiðslunum – eftir verandi figgjarbygnaði – ikki eru serliga vinaligar móttvegis broytingum í eftirspurninginum eftir tæna- stum.

– Um ein viðgerðarháttur bráðliga vinnur seg nóg- fram, og fleiri fólk ynskja og tørv- ra viðgerðina, so fylgir ein eykajáttan frá politiska myndugleikanum ikki neyð- turviliga við. Tá sigur tað seg sjálv- t, at vit verða noydd at umraðfesta, fáa starvsfólk at »renna skjótari« og møg- uliga umraðfesta pening frá øðrum økjum. Munurin á heilsuverkinum og øðrum fyrirkur í hesum førinum er, at tað slepst ikki undan avleiðingum uttanfyri sjálv- t arbeiðsplássi – fólk, ið ynskja viðgerð verða rakt. Okkara ábyrgd er at leggja tað so- leiðis til rættis, at minst fólk

møguligt verða rakt ella innan økir, ið ikki eru eins átroðkandi.

Etiskir spurningar neyðugir

Meginreglan á norðurlendsku sjúkrahúsunum er at tryggja sjúklingunum eina »líkheit«. At øll hava sama lógarfesta rættin til viðgerð – hesin rætturin er ikki í sama mun lógarfestur í Føroyum. Tað merkir, at borgarin ikki kann venda sær til heilsuverki, og krevja eina viðgerð t.d. innan endurvenjing, sum sjúkrahúsi ikki bjóðar.

– Tað er heilivágur, ið kann rópast »lívsleingjandi heilivágur«, sum elvir til truplar etiskar spurningar, har fólk veruliga verða vígað í krónum og oyrum. Í Bretlandi hevur man sett sær fyrri at útgreina hvussu nógvan

pening tað er forsvarligt at nýta á hvønn einstakan persón, tá talan er um at leingja um lívi hjá teimum. Í Noregi hevur man sett á stovn eitt raðfestingar- ella prioriterings ráð, samansett av heilsufakfólki, borgarum og politikarum, sum taka støðu til somu spurningar. Onnur norðanlond – íroknað Føroyar – hava ikki tikið støðu til tað á sama hátt, men eftir stendur torffori spurningurin: við einari avmarkaðari figging, hvussu nógvan pening kunnu vit loyva okkum at nýta til at leingja um lívi hjá fólki, sum eru deyðsjúk?, spyr Sigurð Ó. Vang.

Avgerð um støðið neyðug

– Í seinasta enda, so eru tað politikkararnir, sum avgera hvørjum støðið sjúkrahú-

sjúkrahúsi skal vera á. Tað eru tó ábendingar um, at borgarin í fleiri førum eftirlýsir eina meira umfatandi heilsutænastu, enn vit í lýtuni bjóða, og tá verður tað ein spurningur um størri játtan ella rationalisering. Í lýtuni megna vit ikki í øllum førum at fylgja við, sigur Landssjúkrahússtjórin.

Sambært honum, samanbera okkum gjarna við grannalondini, og sannroyndin er, at norðurlond eru ógvuliga væl fyrri á heilsu- økinum. Tað er ógvuliga ambitiøst at samanbera okkum við danska sjúkrahúsv- erki, og Føroyar eiga at gera upp við seg sjálvar hvørjum støði tær ynskja at liggja á – á einum evropeiskum, norðurlendskum, íslenskum ella onkrum heilt øðrum støði.

– Paradigmuskiftið við serútbúnum læknum, ið

eisini seta størri krøv til arbeiði- og frítíði, rúmast ikki í øllum førum innan verandi figgjarkarmar. Vit vita um »arktisk heilsu- vísindi«, har ætlanin er at gera breiðari útbúgvingar, soleiðis, at smærri samfeløg ikki skulu seta fleiri t.d. sub- spesialiseraðar læknar innan eitt øki, fyrri at dekkja tað heilt inn. Tað kundi verið ein gongd leið fyrri Føroyar, men vit vita sjálvandi ikki hvussu stórir áhugin hjá læknum er, at ganga somu leið, sigur Sigurð Ó. Vang.